

KIINTIÖPAKOLAISEN MATKA SUOMEEN JA KOTIKUNTAAN

PAON SYYT

- Sota, konflikti, vaino.

PAKOMATKA

- Maan sisäinen pakolaisuus.
- Valtioiden rajat ylittävä pakolaisuus.

UNHCR (YK:N PAKOLAISJÄRJESTÖ)

- Henkilö menee UNHCR:n toimipisteeseen kotimaan ulkopuolella, hakee kansainvälistä suojelua ja rekisteröityy UNHCR:n asiakkaaksi.
- UNHCR käynnistää turvapaikkaprosessin.
- UNHCR päättää pakolaisasemasta.
- Mikäli UNCHR katsoo henkilön pakolaiseksi, UNHCR arvioi hänen kannalta parhaan pysyvän ratkaisun: voiko hän palata kotimaahansa, ja jos ei, voiko hän jäädä valtioon, jossa oleskelee. Jos tämäkään ei ole mahdollista, UNHCR pyrkii uudelleensijoittamaan henkilön kiintiöpakolaisena.
- UNHCR esittää kiintiöpakolaisia vastaanottaville uudelleensijoitusvaltioille, kuten Suomelle.

Vain murto-osa pakolaisista pääsee kiintiöpakolaisiksi suhteessa uudelleensijoittamisen tarpeeseen.

VALINTA

- Suomen viranomaiset (SUPO, Migri, kotoutumisen asiantuntija) haastattelevat valtaosan Suomelle esitetyistä kiintiöpakolaisista kiintiövalintamatoilla pakolaisten oleskelumaassa (ensimmäisessä turvapaikkamaassa).
- Valintahaastattelun yhteydessä haastateltaville annetaan lyhyt Suomi-info.
- Suomi valitsee pelkkien asiakirjojen perusteella kiireellisiä hätätapauksia, joilla kiireellisyyden perusteena on yleensä pakolaisten terveyden tai turvallisuuden liittyvät seikat.

SUOMI

- Suomen viranomaiset käsittelevät UNHCR:n esitykset kiintiöpakolaisista Suomelle.

- Suomi on yksi kiintiöpakolaisia vastaanottavista uudelleensijoitusvaltioista ja eduskunta päättää vuosittaisen kiintiöpakolaisten määrän.
- Sisäministeriö valmistelee yhteistyössä ulkoministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa esityksen valtioneuvostolle pakolaiskiintiön alueellisesta kohdentamisesta.
- Suomeen valitaan kansainvälisen suojelun ja uudelleensijoittamisen tarpeessa olevia UNHCR:n pakolaisiksi katsomia henkilöitä.
- Suomeen valitulla kiintiöpakolaisella tulee täytyä ulkomaalaislain 92 §:n edellytykset.

OLESKELULUPA

- Migri tekee päätöksen pakolaisasemasta ja henkilön ottamisesta Suomeen vuosittaisessa kiintiössä sekä myöntää oleskeluluvan Suomeen.

KULTTUURIOrientaatio

- Suomeen valituille kiintiöpakolaisille pyritään järjestämään 3-4 päivän koulutus oleskelumaassa Suomeen muuttamisesta ja yhteiskunnasta tulkutusti tai äidinkiielellä. Koulutus sisältää myös suomen kielen opetusta. IOM ja Diak toteuttavat kulttuuriorientaatiot Migrin johdolla.

KUNTAPAIKAT

- Kunnat päättävät itsenäisesti ottavatko kiintiöpakolaisia vastaan.
- Suomeen saapuville kiintiöpakolaisille osoitetaan kunta paikka, eli paikkakuntaa ei voi itse valita.
- Suomeen saapuvat kiintiöpakolaiset muuttavat suoraan kuntaan, ei vastaanottokeskukseen.
- Migri sijoittaa yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa kiintiöpakolaiset kuntiin, joiden kanssa ELY-keskuksella on sopimus kuntapaikoista ja joilla on kunnan kotouttamisohjelma.
- Kunta paikka tarkoittaa, että ELY-keskus ja kunta ovat sopineet, että kyseinen kunta järjestää pakolaiselle ensimmäisen vuokra-asunnon.
- Valtio korvaa pakolaisten vastaanotosta syntyneitä kuluja kunnalle (laskennalliset ja toteutuneet kulut).
- Laskennalliset korvaukset on tarkoitettu kunnan kotouttamisohjelmassa mainittuihin kotoutumista tukeviin toimenpiteisiin. Ne kattavat mm. sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa ja osallisuutta edistäviä palveluja.

IOM AVUSTAA MATKAJÄRJESTELYISSÄ

VALMISTAUTUMINEN KUNNASSA

- Vastaanottavassa kunnassa valmistellaan vuokra-asunnot saapujille ja koordinoidaan viranomaispalveluja ja verkostoja.
- SPR sopii kuntien kanssa maahantulojärjestelyistä.

MATKA SUOMEEN

UUTEEN KOTIIN SAAPUMINEN

- Vastaanotto lentokentällä (SPR ja kunnan työntekijä).
- Uuteen kotiin saapuminen.
- Pakolaisesta kuntalaiseksi.

TAPAAMISET KUNNAN PERUS- JA KOTOUTUMISPALVELUISSA ALKAVAT

- Kotoutumisen koordinointi.
- Alkuvaiheen ohjaus ja neuvonta tulkaten sekä jalkautuva työ.

DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTO

- Rekisteröityminen henkilökohtaisesti viimeistään viikon sisällä.

KELA

- Sosiaaliturvatuksien hakeminen tarvittaessa.

TERVEYSTARKASTUKSET

- Maahantulotarkastus (sis. röntgen ja laboratorio) 2 viikon kuluessa saapumisesta, ennen päivähoidon tai opiskelun alkua.
- Hammaslääkäri.
- Tarvittaessa neuvola ja erikoissairaanhoito palvelut.

TYÖVOIMAAN KUULUVAT AIKUISET / TE-PALVELUT:

- Kunnan kotoutumispalveluissa työmarkkinoille suuntautuvat ohjataan rekisteröitymään myös TE-palveluiden piiriin.
- Alkukartoitus.
- Kotoutumissuunnitelma:
 - Osallistuminen TE-palveluiden osoittamaan kotoutumiskoulutukseen tai
 - Omaehtoinen opiskelu TE-palveluiden hyväksymänä.

TYÖVOIMAN ULKOPUOLISET AIKUISET / KUNTA:

- Työvoiman ulkopuolisille kotoutumista tukevat palvelut kunnasta.
- Alkukartoitus (2 kk asiakkuuden alkamisesta).
- Kotoutumissuunnitelma (2 vkoa alkukartoituksesta):
 - Kunnan tarjonnasta riippuen: Kotoutumista tukevaa koulutusta, omaehtoista opiskelua tai muuta kotoutumista edistävää toimintaa.
 - Tarvittaessa ohjaus myös ikääntyneiden-, vammaisten-, mielenterveys- ja päihde- sekä perheiden palveluihin ja järjestöjen toimintaa.

KOTOUTUMISAIKA ON YLEENSÄ 3 VUOTTA, KORKEINTAAN 5 VUOTTA

PANKKI

- Kun on passi ja/tai henkilökortti, voi avata pankkitilin ja saada verkkopankkitunnukset.

VARHAISKASVATUSHAKEMUKSET JA KOULUUN ILMOITTAUTUMISET

MAAHANMUUTTOVIRASTO ELI MIGRI

- Tarvittaessa hakemus pakolaisen matkustusasiakirjaan ("vihred pass").

POLIISI

- Hakemus ulkomaalaisen henkilökorttiin.